

Нормализация чрез оценяване

Трифон Трифонов

λ -смятане и теория на доказателствата, 2018/19 г.

7–14 май 2019 г.

Затворени типове

Нека фиксираме непразно подмножество $TC \subseteq TV$ от типозите променливи, за елементите на които ще си мислим като *ТИПОВИ КОНСТАНТИ*.

Затворени типове

Нека фиксираме непразно подмножество $TC \subseteq TV$ от типове променливи, за елементите на които ще си мислим като *ТИПОВИ КОНСТАНТИ*.

Дефиниция (променливи на тип)

Дефинираме индуктивно множеството $VAR(\tau)$ от променливи на τ :

- $VAR(\alpha) := \{\alpha\}$
- $VAR(\rho \Rightarrow \sigma) := VAR(\rho) \cup VAR(\sigma)$.

Затворени типове

Нека фиксираме непразно подмножество $TC \subseteq TV$ от типовете променливи, за елементите на които ще си мислим като *ТИПОВИ КОНСТАНТИ*.

Дефиниция (променливи на тип)

Дефинираме индуктивно множеството $VAR(\tau)$ от променливи на τ :

- $VAR(\alpha) := \{\alpha\}$
- $VAR(\rho \Rightarrow \sigma) := VAR(\rho) \cup VAR(\sigma)$.

Свободните променливи на тип τ бележим с $FV(\tau) := VAR(\tau) \setminus TC$.

Затворени типове

Нека фиксираме непразно подмножество $TC \subseteq TV$ от типовете променливи, за елементите на които ще си мислим като *ТИПОВИ КОНСТАНТИ*.

Дефиниция (променливи на тип)

Дефинираме индуктивно множеството $VAR(\tau)$ от променливи на τ :

- $VAR(\alpha) := \{\alpha\}$
- $VAR(\rho \Rightarrow \sigma) := VAR(\rho) \cup VAR(\sigma)$.

Свободните променливи на тип τ бележим с $FV(\tau) := VAR(\tau) \setminus TC$.

Дефиниция (затворен тип)

Ще казваме, че типът τ е *затворен*, ако $FV(\tau) = \emptyset$, т.е. $VAR(\tau) \subseteq TC$.

Затворени типове

Нека фиксираме непразно подмножество $TC \subseteq TV$ от типовете променливи, за елементите на които ще си мислим като *ТИПОВИ КОНСТАНТИ*.

Дефиниция (променливи на тип)

Дефинираме индуктивно множеството $VAR(\tau)$ от променливи на τ :

- $VAR(\alpha) := \{\alpha\}$
- $VAR(\rho \Rightarrow \sigma) := VAR(\rho) \cup VAR(\sigma)$.

Свободните променливи на тип τ бележим с $FV(\tau) := VAR(\tau) \setminus TC$.

Дефиниция (затворен тип)

Ще казваме, че типът τ е *затворен*, ако $FV(\tau) = \emptyset$, т.е. $VAR(\tau) \subseteq TC$.

- множеството от затворените типове ще бележим $\overline{T}$

Затворени типове

Нека фиксираме непразно подмножество $TC \subseteq TV$ от типовете променливи, за елементите на които ще си мислим като *ТИПОВИ КОНСТАНТИ*.

Дефиниция (променливи на тип)

Дефинираме индуктивно множеството $VAR(\tau)$ от променливи на τ :

- $VAR(\alpha) := \{\alpha\}$
- $VAR(\rho \Rightarrow \sigma) := VAR(\rho) \cup VAR(\sigma)$.

Свободните променливи на тип τ бележим с $FV(\tau) := VAR(\tau) \setminus TC$.

Дефиниция (затворен тип)

Ще казваме, че типът τ е *затворен*, ако $FV(\tau) = \emptyset$, т.е. $VAR(\tau) \subseteq TC$.

- множеството от затворените типове ще бележим $\bar{T}$
- множеството от променливите със затворен тип ще бележим с $V\bar{T}$

Термове от затворен тип

Дефиниция

Дефинираме индуктивно множеството $\Lambda^{\bar{T}}$ от *термове от затворен тип*:

- 1 ако $x^{\tau} \in V^{\bar{T}}$, то $x^{\tau} \in \Lambda^{\bar{T}}$,
- 2 ако $M^{\rho \Rightarrow \sigma}, N^{\rho} \in \Lambda^{\bar{T}}$ и множеството $FV(M^{\rho \Rightarrow \sigma}) \cup FV(N^{\rho})$ е съвместимо, то $(M^{\rho \Rightarrow \sigma} N^{\rho})^{\sigma} \in \Lambda^{\bar{T}}$,
- 3 ако $x^{\rho} \in V^{\bar{T}}$ и $N^{\sigma} \in \Lambda^{\bar{T}}$, то $(\lambda_{x^{\rho}} N^{\sigma})^{\rho \Rightarrow \sigma} \in \Lambda^{\bar{T}}$.

Термове от затворен тип

Дефиниция

Дефинираме индуктивно множеството $\Lambda^{\bar{T}}$ от *термове от затворен тип*:

- 1 ако $x^{\tau} \in V^{\bar{T}}$, то $x^{\tau} \in \Lambda^{\bar{T}}$,
- 2 ако $M^{\rho \Rightarrow \sigma}, N^{\rho} \in \Lambda^{\bar{T}}$ и множеството $FV(M^{\rho \Rightarrow \sigma}) \cup FV(N^{\rho})$ е съвместимо, то $(M^{\rho \Rightarrow \sigma} N^{\rho})^{\sigma} \in \Lambda^{\bar{T}}$,
- 3 ако $x^{\rho} \in V^{\bar{T}}$ и $N^{\sigma} \in \Lambda^{\bar{T}}$, то $(\lambda_{x^{\rho}} N^{\sigma})^{\rho \Rightarrow \sigma} \in \Lambda^{\bar{T}}$.

Бележим:

- $\overline{\Lambda^{\bar{T}}} := \{M \in \Lambda^{\bar{T}} \mid FV(M) = \emptyset\}$
- $V^{\tau} := \{x^{\tau} \in V^{\bar{T}}\}$
- $\Lambda^{\tau} := \{M^{\tau} \in \Lambda^{\bar{T}}\}$
- $\overline{\Lambda^{\tau}} := \{M^{\tau} \in \overline{\Lambda^{\bar{T}}}\}$

λ -интерпретации

Дефиниция (λ -интерпретация)

λ -интерпретация (на типовото λ -смятане) наричаме наредена тройка $\langle \mathcal{D}, \llbracket \cdot \rrbracket, ap \rangle$, където:

- 1 $\mathcal{D} = \{\mathcal{D}_\tau\}_{\tau \in \bar{T}}$ е фамилия от носители за затворените типове,
- 2 $\llbracket \cdot \rrbracket = \{\llbracket \cdot \rrbracket^\tau : \bar{\Lambda}^\tau \rightarrow \mathcal{D}_\tau\}_{\tau \in \bar{T}}$ е фамилия от изображения, съпоставяща на всеки затворен терм елемент от носителя за съответния затворен тип,
- 3 $ap = \{ap_{\rho, \sigma} : \mathcal{D}_{\rho \Rightarrow \sigma} \times \mathcal{D}_\rho \rightarrow \mathcal{D}_\sigma\}_{\rho, \sigma \in \bar{T}}$ е фамилия от изображения, дефиниращи апликация на функционален тип над аргумент.

λ -интерпретации

Дефиниция (λ -интерпретация)

λ -интерпретация (на типовото λ -смятане) наричаме наредена тройка $\langle \mathcal{D}, \llbracket \cdot \rrbracket, ap \rangle$, където:

- 1 $\mathcal{D} = \{\mathcal{D}_\tau\}_{\tau \in \overline{T}}$ е фамилия от носители за затворените типове,
- 2 $\llbracket \cdot \rrbracket = \{\llbracket \cdot \rrbracket^\tau : \overline{\Lambda}^\tau \rightarrow \mathcal{D}_\tau\}_{\tau \in \overline{T}}$ е фамилия от изображения, съпоставяща на всеки затворен терм елемент от носителя за съответния затворен тип,
- 3 $ap = \{ap_{\rho, \sigma} : \mathcal{D}_{\rho \Rightarrow \sigma} \times \mathcal{D}_\rho \rightarrow \mathcal{D}_\sigma\}_{\rho, \sigma \in \overline{T}}$ е фамилия от изображения, дефиниращи апликация на функционален тип над аргумент.

За удобство ще бележим $\llbracket \tau \rrbracket := \mathcal{D}_\tau$ и съответно λ -интерпретацията ще записваме като наредена двойка $\langle \llbracket \cdot \rrbracket, ap \rangle$.

λ -интерпретации

Дефиниция (λ -интерпретация)

λ -интерпретация (на типовото λ -смятане) наричаме наредена тройка $\langle \mathcal{D}, \llbracket \cdot \rrbracket, ap \rangle$, където:

- 1 $\mathcal{D} = \{\mathcal{D}_\tau\}_{\tau \in \overline{T}}$ е фамилия от носители за затворените типове,
- 2 $\llbracket \cdot \rrbracket = \{\llbracket \cdot \rrbracket^\tau : \overline{\Lambda}^\tau \rightarrow \mathcal{D}_\tau\}_{\tau \in \overline{T}}$ е фамилия от изображения, съпоставяща на всеки затворен терм елемент от носителя за съответния затворен тип,
- 3 $ap = \{ap_{\rho, \sigma} : \mathcal{D}_{\rho \Rightarrow \sigma} \times \mathcal{D}_\rho \rightarrow \mathcal{D}_\sigma\}_{\rho, \sigma \in \overline{T}}$ е фамилия от изображения, дефиниращи апликация на функционален тип над аргумент.

За удобство ще бележим $\llbracket \tau \rrbracket := \mathcal{D}_\tau$ и съответно λ -интерпретацията ще записваме като наредена двойка $\langle \llbracket \cdot \rrbracket, ap \rangle$.

Ще изпускаме типовите индекси на фамилиите, когато те се подразбират от контекста.

λ -модели

Дефиниция (λ -модел)

λ -интерпретация $\langle \llbracket \cdot \rrbracket, ap \rangle$, за която е изпълнено:

$$\forall_{M^\tau, N^\tau \in \overline{\Lambda^\tau}} (M^\tau \stackrel{\beta\eta}{=} N^\tau \rightarrow \llbracket M^\tau \rrbracket = \llbracket N^\tau \rrbracket)$$

и

$$\forall_{M^{\rho \Rightarrow \sigma}, N^{\rho \Rightarrow \sigma} \in \overline{\Lambda^{\rho \Rightarrow \sigma}}} (\llbracket M^{\rho \Rightarrow \sigma} N^{\rho \Rightarrow \sigma} \rrbracket = ap_{\rho, \sigma}(\llbracket M^{\rho \Rightarrow \sigma} \rrbracket, \llbracket N^{\rho \Rightarrow \sigma} \rrbracket)),$$

наричаме λ -модел (на типовото λ -смятане).

λ -модели

Дефиниция (λ -модел)

λ -интерпретация $\langle \llbracket \cdot \rrbracket, ap \rangle$, за която е изпълнено:

$$\forall_{M^\tau, N^\tau \in \overline{\Lambda}^\tau} (M^\tau \stackrel{\beta\eta}{=} N^\tau \rightarrow \llbracket M^\tau \rrbracket = \llbracket N^\tau \rrbracket)$$

и

$$\forall_{M^{\rho \Rightarrow \sigma}, N^{\rho \Rightarrow \sigma} \in \overline{\Lambda}^{\rho \Rightarrow \sigma}} (\llbracket M^{\rho \Rightarrow \sigma} N^{\rho \Rightarrow \sigma} \rrbracket = ap_{\rho, \sigma}(\llbracket M^{\rho \Rightarrow \sigma} \rrbracket, \llbracket N^{\rho \Rightarrow \sigma} \rrbracket)),$$

наричаме λ -модел (на типовото λ -смятане).

Пример: $\llbracket \tau \rrbracket := \{0\}$, $\llbracket M^\tau \rrbracket := 0$, $ap(0, 0) := 0$ е пример за тривиален λ -модел.

Теоретико-множествена интерпретация

Дефиниция (теоретико-множествена интерпретация на типовете)

Нека е дадена фамилия от множества $\langle \mathcal{D}_\mu \rangle_{\mu \in TC}$. Разглеждаме теоретико-множествената интерпретация на типовете дефинирана като следната фамилия от носители:

- $\llbracket \mu \rrbracket := \mathcal{D}_\mu$
- $\llbracket \rho \Rightarrow \sigma \rrbracket := \llbracket \sigma \rrbracket^{\llbracket \rho \rrbracket} := \{f : \llbracket \rho \rrbracket \rightarrow \llbracket \sigma \rrbracket\}$

Теоретико-множествена интерпретация

Дефиниция (теоретико-множествена интерпретация на типовете)

Нека е дадена фамилия от множества $\langle \mathcal{D}_\mu \rangle_{\mu \in TC}$. Разглеждаме теоретико-множествената интерпретация на типовете дефинирана като следната фамилия от носители:

- $\llbracket \mu \rrbracket := \mathcal{D}_\mu$
- $\llbracket \rho \Rightarrow \sigma \rrbracket := \llbracket \sigma \rrbracket^{\llbracket \rho \rrbracket} := \{f : \llbracket \rho \rrbracket \rightarrow \llbracket \sigma \rrbracket\}$

Дефиниция (теоретико-множествена апликация)

Дефинираме фамилията от изображения:

$$ap_{\rho, \sigma}(f, x) := f(x), \text{ където } x \in \llbracket \rho \rrbracket, f : \llbracket \rho \rrbracket \rightarrow \llbracket \sigma \rrbracket.$$

Стойност при оценка

Дефиниция (λ -оценка)

Нека е дадена λ -интерпретация на типовете. Семейството от функции $\xi := \{\xi_\tau\}_{\tau \in \overline{T}}$, за които $\xi_\tau : V^\tau \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ наричаме λ -оценка.

Стойност при оценка

Дефиниция (λ -оценка)

Нека е дадена λ -интерпретация на типовете. Фамилията от функции $\xi := \{\xi_\tau\}_{\tau \in \overline{T}}$, за които $\xi_\tau : V^\tau \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ наричаме λ -оценка.

Дефиниция (стойност при оценка)

Нека ξ е λ -оценка в теоретико-множествената интерпретация на типовете. Дефинираме индуктивно $\llbracket M^\tau \rrbracket_\xi \in \llbracket \tau \rrbracket$ (стойност на терма M^τ при оценка ξ):

Стойност при оценка

Дефиниция (λ -оценка)

Нека е дадена λ -интерпретация на типовете. Фамилията от функции $\xi := \{\xi_\tau\}_{\tau \in \overline{T}}$, за които $\xi_\tau : V^\tau \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ наричаме λ -оценка.

Дефиниция (стойност при оценка)

Нека ξ е λ -оценка в теоретико-множествената интерпретация на типовете. Дефинираме индуктивно $\llbracket M^\tau \rrbracket_\xi \in \llbracket \tau \rrbracket$ (стойност на терма M^τ при оценка ξ):

- $\llbracket x \rrbracket_\xi := \xi(x)$,

Стойност при оценка

Дефиниция (λ -оценка)

Нека е дадена λ -интерпретация на типовете. Фамилията от функции $\xi := \{\xi_\tau\}_{\tau \in \overline{T}}$, за които $\xi_\tau : V^\tau \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ наричаме λ -оценка.

Дефиниция (стойност при оценка)

Нека ξ е λ -оценка в теоретико-множествената интерпретация на типовете. Дефинираме индуктивно $\llbracket M^\tau \rrbracket_\xi \in \llbracket \tau \rrbracket$ (стойност на терма M^τ при оценка ξ):

- $\llbracket x \rrbracket_\xi := \xi(x)$,
- $\llbracket M_1 M_2 \rrbracket_\xi := \llbracket M_1 \rrbracket_\xi(\llbracket M_2 \rrbracket_\xi)$,

Стойност при оценка

Дефиниция (λ -оценка)

Нека е дадена λ -интерпретация на типовете. Фамилията от функции $\xi := \{\xi_\tau\}_{\tau \in \overline{T}}$, за които $\xi_\tau : V^\tau \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ наричаме λ -оценка.

Дефиниция (стойност при оценка)

Нека ξ е λ -оценка в теоретико-множествената интерпретация на типовете. Дефинираме индуктивно $\llbracket M^\tau \rrbracket_\xi \in \llbracket \tau \rrbracket$ (стойност на терма M^τ при оценка ξ):

- $\llbracket x \rrbracket_\xi := \xi(x)$,
- $\llbracket M_1 M_2 \rrbracket_\xi := \llbracket M_1 \rrbracket_\xi(\llbracket M_2 \rrbracket_\xi)$,
- $\llbracket \lambda_{x\rho} N^\sigma \rrbracket_\xi := f : \llbracket \rho \rrbracket \rightarrow \llbracket \sigma \rrbracket$, където $f(a) := \llbracket N \rrbracket_{\xi_x^a}$.

Теоретико-множественен модел

Задача

Покажете, че ако $\xi(x) = \nu(x)$ за всяко $x \in FV(M)$, то $\llbracket M \rrbracket_\xi = \llbracket M \rrbracket_\nu$.

Теоретико-множествен модел

Задача

Покажете, че ако $\xi(x) = \nu(x)$ за всяко $x \in \text{FV}(M)$, то $\llbracket M \rrbracket_\xi = \llbracket M \rrbracket_\nu$.

Следствие 1

Затворените термове $M \in \overline{\Lambda^T}$ имат еднаква стойност $\llbracket M \rrbracket$ при всички оценки, която наричаме тяхна теоретико-множествена интерпретация.

Теоретико-множествен модел

Задача

Покажете, че ако $\xi(x) = \nu(x)$ за всяко $x \in FV(M)$, то $\llbracket M \rrbracket_\xi = \llbracket M \rrbracket_\nu$.

Следствие 1

Затворените термове $M \in \overline{\Lambda^T}$ имат еднаква стойност $\llbracket M \rrbracket$ при всички оценки, която наричаме тяхна теоретико-множествена интерпретация.

Задача

Покажете, че теоретико-множествената интерпретация е λ -модел.

Теоретико-множествен модел

Задача

Покажете, че ако $\xi(x) = \nu(x)$ за всяко $x \in \text{FV}(M)$, то $\llbracket M \rrbracket_\xi = \llbracket M \rrbracket_\nu$.

Следствие 1

Затворените термове $M \in \overline{\Lambda^T}$ имат еднаква стойност $\llbracket M \rrbracket$ при всички оценки, която наричаме тяхна теоретико-множествена интерпретация.

Задача

Покажете, че теоретико-множествената интерпретация е λ -модел.

Доказателство.

Индукция по $\stackrel{\beta\eta}{=}$, с доказване на помощна Лема за субституцията:

$$\llbracket M[x \mapsto N] \rrbracket_\xi = \llbracket M \rrbracket_{\xi_x} \llbracket N \rrbracket_\xi.$$

η -дълга нормална форма

Дефиниция (η -дълга нормална форма на терм)

Нека $M^\tau \in NF$ е терм в β -нормална форма. Дефинираме $Inf(M^\tau)$ с едновременна индукция по $M \in NF$ и τ :

- ако $M \equiv x\vec{N}$, нека $N'_j := Inf(N_j)$:
  - ако $\tau \equiv \alpha$, то $Inf(x\vec{N}) := x\vec{N}'$,
  - ако $\tau \equiv \rho \Rightarrow \sigma$, то $Inf(x\vec{N}) := \lambda_{y^\rho} Inf(x\vec{N}' Inf(y))$ за свежа $y^\rho \in V^T$,
- ако $M \equiv \lambda_x N$, то $Inf(\lambda_x N) := \lambda_x Inf(N)$.

η -дълга нормална форма

Дефиниция (η -дълга нормална форма на терм)

Нека $M^\tau \in NF$ е терм в β -нормална форма. Дефинираме $Inf(M^\tau)$ с едновременна индукция по $M \in NF$ и τ :

- ако $M \equiv x\vec{N}$, нека $N'_i := Inf(N_i)$:
  - ако $\tau \equiv \alpha$, то $Inf(x\vec{N}) := x\vec{N}'$,
  - ако $\tau \equiv \rho \Rightarrow \sigma$, то $Inf(x\vec{N}) := \lambda_{y^\rho} Inf(x\vec{N}' Inf(y))$ за свежа $y^\rho \in V^T$,
- ако $M \equiv \lambda_x N$, то $Inf(\lambda_x N) := \lambda_x Inf(N)$.

Задача

Покажете, че $Inf : NF \rightarrow NF$, т.е. Inf запазва β -нормалната форма.

η -дълга нормална форма

Дефиниция (η -дълга нормална форма на терм)

Нека $M^\tau \in NF$ е терм в β -нормална форма. Дефинираме $Inf(M^\tau)$ с едновременна индукция по $M \in NF$ и τ :

- ако $M \equiv x\vec{N}$, нека $N'_i := Inf(N_i)$:
  - ако $\tau \equiv \alpha$, то $Inf(x\vec{N}) := x\vec{N}'$,
  - ако $\tau \equiv \rho \Rightarrow \sigma$, то $Inf(x\vec{N}) := \lambda_{y^\rho} Inf(x\vec{N}' Inf(y))$ за свежа $y^\rho \in V^T$,
- ако $M \equiv \lambda_x N$, то $Inf(\lambda_x N) := \lambda_x Inf(N)$.

Задача

Покажете, че $Inf : NF \rightarrow NF$, т.е. Inf запазва β -нормалната форма.

По Теоремата за силната нормализация всеки терм M има единствена нормална форма $nf(M)$.

η -дълга нормална форма

Дефиниция (η -дълга нормална форма на терм)

Нека $M^\tau \in NF$ е терм в β -нормална форма. Дефинираме $Inf(M^\tau)$ с едновременна индукция по $M \in NF$ и τ :

- ако $M \equiv x\vec{N}$, нека $N'_i := Inf(N_i)$:
  - ако $\tau \equiv \alpha$, то $Inf(x\vec{N}) := x\vec{N}'$,
  - ако $\tau \equiv \rho \Rightarrow \sigma$, то $Inf(x\vec{N}) := \lambda_{y^\rho} Inf(x\vec{N}' Inf(y))$ за свежа $y^\rho \in V^T$,
- ако $M \equiv \lambda_x N$, то $Inf(\lambda_x N) := \lambda_x Inf(N)$.

Задача

Покажете, че $Inf : NF \rightarrow NF$, т.е. Inf запазва β -нормалната форма.

По Теоремата за силната нормализация всеки терм M има единствена нормална форма $nf(M)$. Можем да разширим функцията $Inf : \Lambda^T \rightarrow NF$ като дефинираме $Inf(M) := Inf(nf(M))$.

Дълга нормална форма — примери

Да се пресметнат дългите нормални форми на:

- $x^{\alpha \Rightarrow \beta}$

Дълга нормална форма — примери

Да се пресметнат дългите нормални форми на:

- $x^{\alpha \Rightarrow \beta}$
- $c_1^{(\alpha \Rightarrow \alpha) \Rightarrow \alpha \Rightarrow \alpha} \equiv \lambda_{f^{\alpha \Rightarrow \alpha}, x^{\alpha}} f x$

Дълга нормална форма — примери

Да се пресметнат дългите нормални форми на:

- $x^{\alpha \Rightarrow \beta}$
- $c_1^{(\alpha \Rightarrow \alpha) \Rightarrow \alpha \Rightarrow \alpha} \equiv \lambda_{f^{\alpha \Rightarrow \alpha}, x^{\alpha}} f x$
- $\lambda_{x^{\alpha \Rightarrow \alpha}, n^{(\alpha \Rightarrow \alpha) \Rightarrow \alpha \Rightarrow \alpha}, z^{\alpha}} n x (x (n x z))$

Дълга нормална форма — примери

Да се пресметнат дългите нормални форми на:

- $x^{\alpha \Rightarrow \beta}$
- $c_1^{(\alpha \Rightarrow \alpha) \Rightarrow \alpha \Rightarrow \alpha} \equiv \lambda f^{\alpha \Rightarrow \alpha}. x^{\alpha} f x$
- $\lambda x^{\alpha \Rightarrow \alpha}. n^{(\alpha \Rightarrow \alpha) \Rightarrow \alpha \Rightarrow \alpha}. z^{\alpha} n x (x (n x z))$

Дефиниция (Индуктивна дефиниция на термове в дълга нормална форма)

Дефинираме множеството $LNF \subseteq \Lambda^T$

- 1 ако $x \in V^T$, $\vec{M} \in LNF$ и $(x \vec{M})^{\alpha}$, то $x \vec{M} \in LNF$,
- 2 ако $M \in LNF$, то $\lambda_x M \in LNF$.

Дълга нормална форма — примери

Да се пресметнат дългите нормални форми на:

- $x^{\alpha \Rightarrow \beta}$
- $c_1^{(\alpha \Rightarrow \alpha) \Rightarrow \alpha \Rightarrow \alpha} \equiv \lambda_{f^{\alpha \Rightarrow \alpha}, x^{\alpha}} f x$
- $\lambda_{x^{\alpha \Rightarrow \alpha}, n^{(\alpha \Rightarrow \alpha) \Rightarrow \alpha \Rightarrow \alpha}, z^{\alpha}} n x (x (n x z))$

Дефиниция (Индуктивна дефиниция на термове в дълга нормална форма)

Дефинираме множеството $LNF \subseteq \Lambda^T$

- 1 ако $x \in V^T$, $\vec{M} \in LNF$ и $(x \vec{M})^\alpha$, то $x \vec{M} \in LNF$,
- 2 ако $M \in LNF$, то $\lambda_x M \in LNF$.

Задача

$$LNF = \{M \in \Lambda^T \mid Inf(M) \equiv M\}$$

Идея на нормализацията чрез оценяване

Идея за алгоритъм за нормализация:

- 1 Избираме подходящ λ -модел с **обратима интерпретация**, т.е. по стойност да можем да получим съответен терм

Идея на нормализацията чрез оценяване

Идея за алгоритъм за нормализация:

- 1 Избираме подходящ λ -модел с **обратима интерпретация**, т.е. по стойност да можем да получим съответен терм
- 2 в λ -модела по дефиниция всички $\beta\eta$ -еквивалентни термове имат една и съща стойност

Идея на нормализацията чрез оценяване

Идея за алгоритъм за нормализация:

- 1 Избираме подходящ λ -модел с **обратима интерпретация**, т.е. по стойност да можем да получим съответен терм
- 2 в λ -модела по дефиниция всички $\beta\eta$ -еквивалентни термове имат една и съща стойност
- 3 дефинираме обратна функция на $[[\cdot]]$, която по дефиниция връща термове в дълга нормална форма

Идея на нормализацията чрез оценяване

Идея за алгоритъм за нормализация:

- 1 Избираме подходящ λ -модел с **обратима интерпретация**, т.е. по стойност да можем да получим съответен терм
- 2 в λ -модела по дефиниция всички $\beta\eta$ -еквивалентни термове имат една и съща стойност
- 3 дефинираме обратна функция на $[[\cdot]]$, която по дефиниция връща термове в дълга нормална форма
- 4 вземаме интерпретацията на даден терм M и прилагаме обратната функция

Идея на нормализацията чрез оценяване

Идея за алгоритъм за нормализация:

- 1 Избираме подходящ λ -модел с **обратима интерпретация**, т.е. по стойност да можем да получим съответен терм
- 2 в λ -модела по дефиниция всички $\beta\eta$ -еквивалентни термове имат една и съща стойност
- 3 дефинираме обратна функция на $[[\cdot]]$, която по дефиниция връща термове в дълга нормална форма
- 4 вземаме интерпретацията на даден терм M и прилагаме обратната функция
- 5 съгласно 2 и Теоремата на Church-Rosser, полученият терм е единствената дълга нормална форма на първоначалния терм

Идея на нормализацията чрез оценяване

Идея за алгоритъм за нормализация:

- ① Избираме подходящ λ -модел с **обратима интерпретация**, т.е. по стойност да можем да получим съответен терм
- ② в λ -модела по дефиниция всички $\beta\eta$ -еквивалентни термове имат една и съща стойност
- ③ дефинираме обратна функция на $[[\cdot]]$, която по дефиниция връща термове в дълга нормална форма
- ④ вземаме интерпретацията на даден терм M и прилагаме обратната функция
- ⑤ съгласно ② и Теоремата на Church-Rosser, полученият терм е единствената дълга нормална форма на първоначалния терм

Кой λ -модел да изберем?

Идея на нормализацията чрез оценяване

Идея за алгоритъм за нормализация:

- 1 Избираме подходящ λ -модел с **обратима интерпретация**, т.е. по стойност да можем да получим съответен терм
- 2 в λ -модела по дефиниция всички $\beta\eta$ -еквивалентни термове имат една и съща стойност
- 3 дефинираме обратна функция на $[[\cdot]]$, която по дефиниция връща термове в дълга нормална форма
- 4 вземаме интерпретацията на даден терм M и прилагаме обратната функция
- 5 съгласно 2 и Теоремата на Church-Rosser, полученият терм е единствената дълга нормална форма на първоначалния терм

Кой λ -модел да изберем?

Идея: да интерпретираме термовете като самите тях!

Идея на нормализацията чрез оценяване

Идея за алгоритъм за нормализация:

- 1 Избираме подходящ λ -модел с **обратима интерпретация**, т.е. по стойност да можем да получим съответен терм
- 2 в λ -модела по дефиниция всички $\beta\eta$ -еквивалентни термове имат една и съща стойност
- 3 дефинираме обратна функция на $[[\cdot]]$, която по дефиниция връща термове в дълга нормална форма
- 4 вземаме интерпретацията на даден терм M и прилагаме обратната функция
- 5 съгласно 2 и Теоремата на Church-Rosser, полученият терм е единствената дълга нормална форма на първоначалния терм

Кой λ -модел да изберем?

Идея: да интерпретираме термовете като самите тях!

Разглеждаме теоретико-множествения модел породен от множествата от термове $\{\Lambda^\mu\}_{\mu \in TC}$.

Отражение и реификация

Ще дефинираме две фамилии изображения:

- $\uparrow_{\tau}: \Lambda^{\tau} \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ — *отражение* на термовете (синтаксис) като стойности (семантика)

Отражение и реификация

Ще дефинираме две фамилии изображения:

- $\uparrow_{\tau}: \Lambda^{\tau} \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ — *отражение* на термовете (синтаксис) като стойности (семантика)
- $\downarrow_{\tau}: \llbracket \tau \rrbracket \rightarrow \Lambda^{\tau}$ — *реификация* на стойностите (семантика) като термове (синтаксис)

Отражение и реификация

Ще дефинираме две фамилии изображения:

- $\uparrow_{\tau}: \Lambda^{\tau} \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ — *отражение* на термовете (синтаксис) като стойности (семантика)
- $\downarrow_{\tau}: \llbracket \tau \rrbracket \rightarrow \Lambda^{\tau}$ — *реификация* на стойностите (семантика) като термове (синтаксис)

Дефиниция (Отражение и реификация)

Едновременно дефинираме с индукция по типа τ :

Отражение и реификация

Ще дефинираме две фамилии изображения:

- $\uparrow_{\tau}: \Lambda^{\tau} \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ — *отражение* на термовете (синтаксис) като стойности (семантика)
- $\downarrow_{\tau}: \llbracket \tau \rrbracket \rightarrow \Lambda^{\tau}$ — *реификация* на стойностите (семантика) като термове (синтаксис)

Дефиниция (Отражение и реификация)

Едновременно дефинираме с индукция по типа τ :

- $\uparrow_{\mu}(M) := M,$
- $\uparrow_{\rho \Rightarrow \sigma}(M)(a) := \uparrow_{\sigma}(M \downarrow_{\rho}(a)),$

Отражение и реификация

Ще дефинираме две фамилии изображения:

- $\uparrow_{\tau}: \Lambda^{\tau} \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ — *отражение* на термовете (синтаксис) като стойности (семантика)
- $\downarrow_{\tau}: \llbracket \tau \rrbracket \rightarrow \Lambda^{\tau}$ — *реификация* на стойностите (семантика) като термове (синтаксис)

Дефиниция (Отражение и реификация)

Едновременно дефинираме с индукция по типа τ :

- $\uparrow_{\mu}(M) := M$,
- $\uparrow_{\rho \Rightarrow \sigma}(M)(a) := \uparrow_{\sigma}(M \downarrow_{\rho}(a))$,
- $\downarrow_{\mu}(M) := M$,
- $\downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma}(a) := \lambda_{x^{\rho}} \downarrow_{\sigma}(a(\uparrow_{\rho} x))$, където x^{ρ} е свежа променлива.

Коректност на нормализацията чрез оценяване

Лема 1

$$\uparrow_{\vec{\rho} \Rightarrow \sigma} (M)(a_1)(a_2) \dots (a_n) := \uparrow_{\sigma} (M \downarrow_{\rho_1} (a_1) \downarrow_{\rho_2} (a_2) \dots \downarrow_{\rho_n} (a_n)).$$

Коректност на нормализацията чрез оценяване

Лема 1

$$\uparrow_{\vec{\rho} \Rightarrow \sigma} (M)(a_1)(a_2) \dots (a_n) := \uparrow_{\sigma} (M \downarrow_{\rho_1} (a_1) \downarrow_{\rho_2} (a_2) \dots \downarrow_{\rho_n} (a_n)).$$

Доказателство.

Индукция по n . □

Коректност на нормализацията чрез оценяване

Лема 1

$$\uparrow_{\vec{\rho} \Rightarrow \sigma} (M)(a_1)(a_2) \dots (a_n) := \uparrow_{\sigma} (M \downarrow_{\rho_1} (a_1) \downarrow_{\rho_2} (a_2) \dots \downarrow_{\rho_n} (a_n)).$$

Доказателство.

Индукция по n . □

Теорема (Коректност на нормализацията чрез оценяване)

$$\downarrow (\llbracket M \rrbracket_{\uparrow}) \equiv \text{Inf}(M).$$

Коректност на нормализацията чрез оценяване

Лема 1

$$\uparrow_{\vec{\rho} \Rightarrow \sigma} (M)(a_1)(a_2) \dots (a_n) := \uparrow_{\sigma} (M \downarrow_{\rho_1} (a_1) \downarrow_{\rho_2} (a_2) \dots \downarrow_{\rho_n} (a_n)).$$

Доказателство.

Индукция по n . □

Теорема (Коректност на нормализацията чрез оценяване)

$$\downarrow ([M]_{\uparrow}) \equiv \text{Inf}(M).$$

Доказателство.

Достатъчно да докажем твърдението за M в дълга нормална форма.

Коректност на нормализацията чрез оценяване

Лема 1

$$\uparrow_{\vec{\rho} \Rightarrow \sigma} (M)(a_1)(a_2) \dots (a_n) := \uparrow_{\sigma} (M \downarrow_{\rho_1} (a_1) \downarrow_{\rho_2} (a_2) \dots \downarrow_{\rho_n} (a_n)).$$

Доказателство.

Индукция по n . □

Теорема (Коректност на нормализацията чрез оценяване)

$$\downarrow ([M]_{\uparrow}) \equiv \text{Inf}(M).$$

Доказателство.

Достатъчно да докажем твърдението за M в дълга нормална форма.
Индукция по $M \in LNF$ и използваме Лема 1. □

Избор на свежа променлива

- **Проблем:** как да си изберем “свежа” променлива при дефиницията на $\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma}$?

Избор на свежа променлива

- **Проблем:** как да си изберем “свежа” променлива при дефиницията на $\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma}$?
- Аналогичен проблем имаме при дефиницията на Inf .

Избор на свежа променлива

- **Проблем:** как да си изберем “свежа” променлива при дефиницията на $\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma}$?
- Аналогичен проблем имаме при дефиницията на Inf .
- Проблемът не е формален: заради конвенцията лесно можем да проверим, че дефинициите не зависят от избора на променливата.

Избор на свежа променлива

- **Проблем:** как да си изберем “свежа” променлива при дефиницията на $\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma}$?
- Аналогичен проблем имаме при дефиницията на Inf .
- Проблемът не е формален: заради конвенцията лесно можем да проверим, че дефинициите не зависят от избора на променливата.
- Проблемът е по-скоро имплементационен и практически.

Избор на свежа променлива

- **Проблем:** как да си изберем “свежа” променлива при дефиницията на $\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma}$?
- Аналогичен проблем имаме при дефиницията на Inf .
- Проблемът не е формален: заради конвенцията лесно можем да проверим, че дефинициите не зависят от избора на променливата.
- Проблемът е по-скоро имплементационен и практически.
- **Решение:** да използваме безименни термове!

Избор на свежа променлива

- **Проблем:** как да си изберем “свежа” променлива при дефиницията на $\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma}$?
- Аналогичен проблем имаме при дефиницията на Inf .
- Проблемът не е формален: заради конвенцията лесно можем да проверим, че дефинициите не зависят от избора на променливата.
- Проблемът е по-скоро имплементационен и практически.
- **Решение:** да използваме безименни термове!

Задача

Да се дефинира $Inf : \Lambda^{T^*} \rightarrow NF^*$ за безименни термове.

Параметризация по индекси

$$\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma} (a) := \lambda_{x\rho} \Downarrow_{\sigma} (a(\Uparrow_{\rho} x))$$

- **Проблем:** с какво число да заместим x в дефиницията на $\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma}$?

Параметризация по индекси

$$\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma} (a) := \lambda_{x\rho} \Downarrow_{\sigma} (a(\Uparrow_{\rho} x))$$

- **Проблем:** с какво число да заместим x в дефиницията на $\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma}$?
- Зависи под колко λ се намираме! Трябва да помним колко λ “навътре“ сме влезли

Параметризация по индекси

$$\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma} (a) := \lambda_{x\rho} \Downarrow_{\sigma} (a(\Uparrow_{\rho} x))$$

- **Проблем:** с какво число да заместим x в дефиницията на $\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma}$?
- Зависи под колко λ се намираме! Трябва да помним колко λ “навътре” сме влезли
- Разглеждаме *термови семейства*, представляващи редица от термове $M_0, M_1, \dots$, различаващи се единствено по индексите на de Bruijn на свободните си променливи

Параметризация по индекси

$$\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma} (a) := \lambda_{x\rho} \Downarrow_{\sigma} (a(\Uparrow_{\rho} x))$$

- **Проблем:** с какво число да заместим x в дефиницията на $\Downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma}$?
- Зависи под колко λ се намираме! Трябва да помним колко λ “навътре” сме влезли
- Разглеждаме *термови семейства*, представляващи редица от термове $M_0, M_1, \dots$, различаващи се единствено по индексите на de Bruijn на свободните си променливи
- **Интуиция:** $M_n := \Uparrow^n (M)$ за фиксиран M .

Термови семейства

Разглеждаме теоретико-множествения модел породен от множествата $\{\mathbb{N} \rightarrow \Lambda^{*\mu}\}_{\mu \in TC}$, т.е. носителите са термови семейства от базов тип.

Термови семейства

Разглеждаме теоретико-множествения модел породен от множествата $\{\mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\mu}\}_{\mu \in TC}$, т.е. носителите са термови семейства от базов тип.

Дефиниция (k -та променлива)

Дефинираме термовото семейство от променливи $x_k^\tau : \mathbb{N} \multimap \overline{V^{\tau*}}$ чрез $x_k^\tau(l) := (l - k)^\tau$ (недефинирано за $l < k$).

Термови семейства

Разглеждаме теоретико-множествения модел породен от множествата $\{\mathbb{N} \dashrightarrow \Lambda^{*\mu}\}_{\mu \in TC}$, т.е. носителите са термови семейства от базов тип.

Дефиниция (k -та променлива)

Дефинираме термовото семейство от променливи $x_k^T : \mathbb{N} \dashrightarrow \overline{V^{T*}}$ чрез $x_k^T(l) := (l - k)^T$ (недефинирано за $l < k$).

Интуиция:

- За $k \geq 0$ — променлива свързана с k -тата откън навътре λ — ако е скрита зад l на брой λ , номерът ѝ трябва да е $l - k$

Термови семейства

Разглеждаме теоретико-множествения модел породен от множествата $\{\mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\mu}\}_{\mu \in TC}$, т.е. носителите са термови семейства от базов тип.

Дефиниция (k -та променлива)

Дефинираме термовото семейство от променливи $x_k^T : \mathbb{N} \multimap \overline{V^{T*}}$ чрез $x_k^T(l) := (l - k)^T$ (недефинирано за $l < k$).

Интуиция:

- За $k \geq 0$ — променлива свързана с k -тата откън навътре λ — ако е скрита зад l на брой λ , номерът ѝ трябва да е $l - k$
- За $k < 0$ — свободна променлива с индекс на de Bruijn $(-k)$ — ако е скрита зад l на брой λ , номерът ѝ трябва да е $\uparrow^l(-k) = l - k$

Термови семейства

Разглеждаме теоретико-множествения модел породен от множествата $\{\mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\mu}\}_{\mu \in TC}$, т.е. носителите са термови семейства от базов тип.

Дефиниция (k -та променлива)

Дефинираме термовото семейство от променливи $x_k^T : \mathbb{N} \multimap \overline{V^{T*}}$ чрез $x_k^T(l) := (l - k)^T$ (недефинирано за $l < k$).

Интуиция:

- За $k \geq 0$ — променлива свързана с k -тата откън навътре λ — ако е скрита зад l на брой λ , номерът ѝ трябва да е $l - k$
- За $k < 0$ — свободна променлива с индекс на de Bruijn $(-k)$ — ако е скрита зад l на брой λ , номерът ѝ трябва да е $\uparrow^l(-k) = l - k$

Дефиниция (апликация на термови семейства)

$(m_1 m_2)(k) := m_1(k) m_2(k)$.

Термови семейства

Разглеждаме теоретико-множествения модел породен от множествата $\{\mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\mu}\}_{\mu \in TC}$, т.е. носителите са термови семейства от базов тип.

Дефиниция (k -та променлива)

Дефинираме термовото семейство от променливи $x_k^T : \mathbb{N} \multimap \overline{V^{T*}}$ чрез $x_k^T(l) := (l - k)^T$ (недефинирано за $l < k$).

Интуиция:

- За $k \geq 0$ — променлива свързана с k -тата откън навътре λ — ако е скрита зад l на брой λ , номерът ѝ трябва да е $l - k$
- За $k < 0$ — свободна променлива с индекс на de Bruijn $(-k)$ — ако е скрита зад l на брой λ , номерът ѝ трябва да е $\uparrow^l(-k) = l - k$

Дефиниция (апликация на термови семейства)

$(m_1 m_2)(k) := m_1(k) m_2(k)$.

Термови семейства

Разглеждаме теоретико-множествения модел породен от множествата $\{\mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\mu}\}_{\mu \in TC}$, т.е. носителите са термови семейства от базов тип.

Дефиниция (k -та променлива)

Дефинираме термовото семейство от променливи $x_k^T : \mathbb{N} \multimap \overline{V^{T*}}$ чрез $x_k^T(l) := (l - k)^T$ (недефинирано за $l < k$).

Интуиция:

- За $k \geq 0$ — променлива свързана с k -тата откън навътре λ — ако е скрита зад l на брой λ , номерът ѝ трябва да е $l - k$
- За $k < 0$ — свободна променлива с индекс на de Bruijn $(-k)$ — ако е скрита зад l на брой λ , номерът ѝ трябва да е $\uparrow^l(-k) = l - k$

Дефиниция (апликация на термови семейства)

$(m_1 m_2)(k) := m_1(k) m_2(k)$. **Интуиция:** не се добавят λ .

Оценка и дълга нормална форма за безименни термове

Дефиниция (модифицирана оценка на безименните термове)

Нека $\xi = \{\xi_\tau : \overline{V^{\tau*}} \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket\}_{\tau \in \overline{\tau}}$ е λ^* -оценка и $a = \{a_\tau \in \llbracket \tau \rrbracket\}_{\tau \in \overline{\tau}}$.
Дефинираме модифицираната субституция ξ^a както следва:

$$\xi_\tau^a(i^\tau) := \begin{cases} a_\tau, & \text{ако } i = 0, \\ \xi_\tau((i-1)^\tau), & \text{ако } i > 0. \end{cases}$$

Оценка и дълга нормална форма за безименни термове

Дефиниция (модифицирана оценка на безименните термове)

Нека $\xi = \{\xi_\tau : \overline{V^{\tau*}} \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket\}_{\tau \in \overline{T}}$ е λ^* -оценка и $a = \{a_\tau \in \llbracket \tau \rrbracket\}_{\tau \in \overline{T}}$.
Дефинираме модифицираната субституция ξ^a както следва:

$$\xi_\tau^a(i^\tau) := \begin{cases} a_\tau, & \text{ако } i = 0, \\ \xi_\tau((i-1)^\tau), & \text{ако } i > 0. \end{cases}$$

Дефиниция (стойност на безименни термове при оценка)

За λ^* -оценка ξ дефинираме индуктивно $\llbracket M^\tau \rrbracket_\xi \in \llbracket \tau \rrbracket$ (стойност на терма M^τ при оценка ξ):

- $\llbracket i \rrbracket_\xi := \xi(i)$,

Оценка и дълга нормална форма за безименни термове

Дефиниция (модифицирана оценка на безименните термове)

Нека $\xi = \{\xi_\tau : \overline{V^{\tau^*}} \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket\}_{\tau \in \overline{T}}$ е λ^* -оценка и $a = \{a_\tau \in \llbracket \tau \rrbracket\}_{\tau \in \overline{T}}$.
Дефинираме модифицираната субституция ξ^a както следва:

$$\xi_\tau^a(i^\tau) := \begin{cases} a_\tau, & \text{ако } i = 0, \\ \xi_\tau((i-1)^\tau), & \text{ако } i > 0. \end{cases}$$

Дефиниция (стойност на безименни термове при оценка)

За λ^* -оценка ξ дефинираме индуктивно $\llbracket M^\tau \rrbracket_\xi \in \llbracket \tau \rrbracket$ (стойност на терма M^τ при оценка ξ):

- $\llbracket i \rrbracket_\xi := \xi(i)$,
- $\llbracket M_1 M_2 \rrbracket_\xi := \llbracket M_1 \rrbracket_\xi(\llbracket M_2 \rrbracket_\xi)$,

Оценка и дълга нормална форма за безименни термове

Дефиниция (модифицирана оценка на безименните термове)

Нека $\xi = \{\xi_\tau : \overline{V^{\tau*}} \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket\}_{\tau \in \overline{T}}$ е λ^* -оценка и $a = \{a_\tau \in \llbracket \tau \rrbracket\}_{\tau \in \overline{T}}$.
Дефинираме модифицираната субституция ξ^a както следва:

$$\xi_\tau^a(i^\tau) := \begin{cases} a_\tau, & \text{ако } i = 0, \\ \xi_\tau((i-1)^\tau), & \text{ако } i > 0. \end{cases}$$

Дефиниция (стойност на безименни термове при оценка)

За λ^* -оценка ξ дефинираме индуктивно $\llbracket M^\tau \rrbracket_\xi \in \llbracket \tau \rrbracket$ (стойност на терма M^τ при оценка ξ):

- $\llbracket i \rrbracket_\xi := \xi(i)$,
- $\llbracket M_1 M_2 \rrbracket_\xi := \llbracket M_1 \rrbracket_\xi(\llbracket M_2 \rrbracket_\xi)$,
- $\llbracket \lambda_\rho N^\sigma \rrbracket_\xi := f : \llbracket \rho \rrbracket \rightarrow \llbracket \sigma \rrbracket$, където $f(a) := \llbracket N \rrbracket_{\xi^a}$.

Отражение и реификация за термови семейства

Отново ще дефинираме две фамилии изображения:

- $\uparrow_{\tau}: (\mathbb{N} \rightarrow \Lambda^{*\tau}) \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ — *отражение* на термовите семейства (синтаксис) като стойности (семантика)

Отражение и реификация за термови семейства

Отново ще дефинираме две фамилии изображения:

- $\uparrow_{\tau}: (\mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\tau}) \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ — *отражение* на термовите семейства (синтаксис) като стойности (семантика)
- $\downarrow_{\tau}: \llbracket \tau \rrbracket \rightarrow \mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\tau}$ — *реификация* на стойностите (семантика) като термови семейства (синтаксис)

Отражение и реификация за термови семейства

Отново ще дефинираме две фамилии изображения:

- $\uparrow_{\tau}: (\mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\tau}) \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ — *отражение* на термовите семейства (синтаксис) като стойности (семантика)
- $\downarrow_{\tau}: \llbracket \tau \rrbracket \rightarrow \mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\tau}$ — *реификация* на стойностите (семантика) като термови семейства (синтаксис)

Дефиниция (Отражение и реификация)

Едновременно дефинираме с индукция по типа τ :

Отражение и реификация за термови семейства

Отново ще дефинираме две фамилии изображения:

- $\uparrow_{\tau}: (\mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\tau}) \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ — *отражение* на термовите семейства (синтаксис) като стойности (семантика)
- $\downarrow_{\tau}: \llbracket \tau \rrbracket \rightarrow \mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\tau}$ — *реификация* на стойностите (семантика) като термови семейства (синтаксис)

Дефиниция (Отражение и реификация)

Едновременно дефинираме с индукция по типа τ :

- $\uparrow_{\mu}(m) := m,$
- $\uparrow_{\rho \Rightarrow \sigma}(m)(a) := \uparrow_{\sigma}(m \downarrow_{\rho}(a)),$

Отражение и реификация за термови семейства

Отново ще дефинираме две фамилии изображения:

- $\uparrow_{\tau}: (\mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\tau}) \rightarrow \llbracket \tau \rrbracket$ — *отражение* на термовите семейства (синтаксис) като стойности (семантика)
- $\downarrow_{\tau}: \llbracket \tau \rrbracket \rightarrow \mathbb{N} \multimap \Lambda^{*\tau}$ — *реификация* на стойностите (семантика) като термови семейства (синтаксис)

Дефиниция (Отражение и реификация)

Едновременно дефинираме с индукция по типа τ :

- $\uparrow_{\mu}(m) := m,$
- $\uparrow_{\rho \Rightarrow \sigma}(m)(a) := \uparrow_{\sigma}(m \downarrow_{\rho}(a)),$
- $\downarrow_{\mu}(m) := m,$
- $\downarrow_{\rho \Rightarrow \sigma}(a)(n) := \lambda \downarrow_{\sigma}(a(\uparrow_{\rho} x_{n+1}))(n+1).$

Коректност на нормализацията чрез оценяване за термови семейства

Лема 2

$$\uparrow_{\vec{\rho} \Rightarrow \sigma} (m)(a_1)(a_2) \dots (a_n) := \uparrow_{\sigma} (m \downarrow_{\rho_1} (a_1) \downarrow_{\rho_2} (a_2) \dots \downarrow_{\rho_n} (a_n)).$$

Коректност на нормализацията чрез оценяване за термови семейства

Лема 2

$$\uparrow_{\vec{\rho} \Rightarrow \sigma} (m)(a_1)(a_2) \dots (a_n) := \uparrow_{\sigma} (m \downarrow_{\rho_1} (a_1) \downarrow_{\rho_2} (a_2) \dots \downarrow_{\rho_n} (a_n)).$$

Дефиниция

Разглеждаме фамилията от оценки $\xi_I(k) := \uparrow x_{I-k}$.

Теорема (Коректност на нормализацията чрез оценяване за термови семейства)

$$\downarrow (\llbracket M \rrbracket_{\xi_I})(I) \equiv \text{Inf}(M) \text{ за } M \in \Lambda^{\overline{T^*}}.$$

Коректност на нормализацията чрез оценяване за термови семейства

Лема 2

$$\uparrow_{\vec{\rho} \Rightarrow \sigma} (m)(a_1)(a_2) \dots (a_n) := \uparrow_{\sigma} (m \downarrow_{\rho_1} (a_1) \downarrow_{\rho_2} (a_2) \dots \downarrow_{\rho_n} (a_n)).$$

Дефиниция

Разглеждаме фамилията от оценки $\xi_I(k) := \uparrow x_{I-k}$.

Теорема (Коректност на нормализацията чрез оценяване за термови семейства)

$$\downarrow (\llbracket M \rrbracket_{\xi_I})(I) \equiv \text{Inf}(M) \text{ за } M \in \overline{\Lambda T^*}.$$

Следствие 2

$$\downarrow (\llbracket M \rrbracket)(I) \equiv \text{Inf}(M) \text{ за затворен терм } M \in \overline{\Lambda T^*} \text{ и произволно } I \in \mathbb{N}.$$

Нормализация чрез оценяване за Λ

Идеята за нормализация чрез оценяване може да се приложи и за безтиповото λ -смятане, но коректността се доказва с други средства.

Нормализация чрез оценяване за Λ

Идеята за нормализация чрез оценяване може да се приложи и за безтиповото λ -смятане, но коректността се доказва с други средства.

Идея: разглеждаме носител D за който е изпълнено, че $D = \Lambda + [D \rightarrow D]$, където $+$ е директна сума на множества, а $[D \rightarrow D]$ са изчислимите функции от D в D .

Нормализация чрез оценяване за Λ

Идеята за нормализация чрез оценяване може да се приложи и за безтиповото λ -смятане, но коректността се доказва с други средства.

Идея: разглеждаме носител D за който е изпълнено, че $D = \Lambda + [D \rightarrow D]$, където $+$ е директна сума на множества, а $[D \rightarrow D]$ са изчислимите функции от D в D .

Тогава дефинираме рекурсивно реификацията $\Downarrow: D \rightarrow \Lambda$:

$$\Downarrow f := \begin{cases} f, & \text{ако } f \in \Lambda, \\ \lambda_x \Downarrow f(x), & \text{ако } f \in [D \rightarrow D] \text{ и } x \text{ — свежо.} \end{cases}$$

Нормализация чрез оценяване за Λ

Идеята за нормализация чрез оценяване може да се приложи и за безтиповото λ -смятане, но коректността се доказва с други средства.

Идея: разглеждаме носител D за който е изпълнено, че $D = \Lambda + [D \rightarrow D]$, където $+$ е директна сума на множества, а $[D \rightarrow D]$ са изчислимите функции от D в D .

Тогава дефинираме рекурсивно реификацията $\Downarrow: D \rightarrow \Lambda$:

$$\Downarrow f := \begin{cases} f, & \text{ако } f \in \Lambda, \\ \lambda_x \Downarrow f(x), & \text{ако } f \in [D \rightarrow D] \text{ и } x \text{ — свежо.} \end{cases}$$

Разглеждаме оценка $\xi: V \rightarrow D$ и дефинираме $\llbracket M \rrbracket_\xi \in D$:

$$\llbracket x \rrbracket_\xi := \xi(x)$$

$$\llbracket M_1 M_2 \rrbracket_\xi := \begin{cases} \llbracket M_1 \rrbracket_\xi (\Downarrow \llbracket M_2 \rrbracket_\xi), & \text{ако } \llbracket M_1 \rrbracket_\xi \in \Lambda, \\ \llbracket M_1 \rrbracket_\xi (\llbracket M_2 \rrbracket_\xi), & \text{ако } \llbracket M_1 \rrbracket_\xi \in [D \rightarrow D], \end{cases}$$

$$\llbracket \lambda_x N \rrbracket_\xi(d) := \llbracket N \rrbracket_{\xi_x^d}.$$

Нормализация чрез оценяване за Λ

Идеята за нормализация чрез оценяване може да се приложи и за безтиповото λ -смятане, но коректността се доказва с други средства.

Идея: разглеждаме носител D за който е изпълнено, че $D = \Lambda + [D \rightarrow D]$, където $+$ е директна сума на множества, а $[D \rightarrow D]$ са изчислимите функции от D в D .

Тогава дефинираме рекурсивно реификацията $\Downarrow: D \rightarrow \Lambda$:

$$\Downarrow f := \begin{cases} f, & \text{ако } f \in \Lambda, \\ \lambda_x \Downarrow f(x), & \text{ако } f \in [D \rightarrow D] \text{ и } x \text{ — свежо.} \end{cases}$$

Разглеждаме оценка $\xi: V \rightarrow D$ и дефинираме $\llbracket M \rrbracket_\xi \in D$:

$$\llbracket x \rrbracket_\xi := \xi(x)$$

$$\llbracket M_1 M_2 \rrbracket_\xi := \begin{cases} \llbracket M_1 \rrbracket_\xi (\Downarrow \llbracket M_2 \rrbracket_\xi), & \text{ако } \llbracket M_1 \rrbracket_\xi \in \Lambda, \\ \llbracket M_1 \rrbracket_\xi (\llbracket M_2 \rrbracket_\xi), & \text{ако } \llbracket M_1 \rrbracket_\xi \in [D \rightarrow D], \end{cases}$$

$$\llbracket \lambda_x N \rrbracket_\xi(d) := \llbracket N \rrbracket_{\xi_x^d}.$$

Оценяването прави “лениво” отражение.